

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 407/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sähköpotkulautaanettomuuksien ehkäisemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Veronika Honkasalon /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 407/2021 vp:

Miten liikenne- ja viestintäministeriö aikoo ehkäistä sähköpotkulautoilla tapahtuvia onnettomuuksia ja vammoja, varsinkin huomioiden, että sähköpotkulautaanettomuuksista suuri osa tapahtuu yöaikaan päihtyneenä,

mitä pitäisi lainsäädännön tasolla muuttaa, jotta mainittuja onnettomuuksia voitaisiin ehkäistä ja

aikooko ministeriö selvittää näitä lainsäädännön kehittämistarpeita?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sähköpotkulautojen ja muun mikroliikkumisen suosio on lisääntynyt viime vuonna, erityisesti pääkaupunkiseuduilla ja muissa suurimmissa kaupungeissa. Sähköpotkulaudat luokitellaan kevyiksi sähköajoneuvoiksi. Tieliikennelain (729/2018) mukaan kevyen sähköajoneuvon kuljettajan sovelletaan polkupyöräilijää koskevia liikennesääntöjä. Sähköpotkulautaa saa siis kuljettaa polkupyörille tarkoitetuilla väylillä tai kaistoilla, ei jalkakäytävällä. Jos pyörätietä ei ole, liikutaan tien oikeassa reunassa. Sähköpotkulautojen ja muiden vastaavien välineiden turvallinen käyttö edellyttää liikennesääntöjen noudattamista, laitteen hallintaa sekä vuokrausehtojen noudattamista. Onnettomuusriski kasvaa, jos nämä edellytykset eivät ole kunnossa. Onnettomuuksien tarkkaa määrää ei kuitenkaan tiedetä, sillä tilastotietoa sähköpotkulautoilla tapahtuneista onnettomuuksista ei ole saatavilla.

Liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltu liikenneturvallisuusstrategia on lähetetty kesäkuun alussa lausunnoille. Strategian visiona on, että kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, ettei kukaan kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä. Strategiset linjaukset ohjaavat vision saavuttamista ja niitä toteuttavat konkreettiset toimenpiteet. Yksi strategisista linjauksista on, että päätöksenteon on perustuttava tietoon. Sähköpotkulautojen osalta strategiassa esitetään mikroliikkumisen verkoston luomista. Verkoston tarkoituksena on keskittyä ajantasaisen tiedon keräämiseen ja vaihtamiseen sekä kehittää tilastointia. Lisäksi verkoston tehtävänä on tunnistaa mahdollisia sääntelytarpeita. Verkoston toimintaa koordinoisi Liikenne- ja viestintävirasto ja jäseninä olisivat useat eri viranomaistahot, esimerkiksi Liikenneturva ja Poliisihallitus.

Tiedon lisäämisen lisäksi liikenneturvallisuusstrategiassa on kiinnitetty erityistä huomiota asenteisiin ja osaamiseen. Eri toimijoiden liikenneosaamista on lisättävä ja asenteiden muututtava liikenteessä, sillä turvallinen liikkuminen edellyttää tiedollisia ja taidollisia taitoja sekä oikeanlaista asennetta ja turvallisuuskulttuuria. Strategiassa esitetään toimenpidettä, jonka mukaisesti tuotetaan kansalaisille tiedotus- ja koulutusmateriaalia mikroliikkumisen liikennesäännöistä ja turvallisen liikenteen edellytyksistä. Mikroliikkuminen tulee huomioida myös liikennekasvatuksessa. Lisäksi ylläpidetään ja vahvistetaan yleistä kielteistä suhtautumista päihtyneenä ajamiseen viestinnän ja koulutuksen keinoin.

Myös lainsäädännön on edistettävä turvallista liikkumista ja lainsäädännön tarkastelussa on huomioitava uudet trendit liikenteessä. On jatkettava lainsäädännön tarkastelua ja kehittämistä, jotta se antaisi mahdollisimman hyvät lähtökohdat liikenneturvallisuuden parantamiselle myös tulevaisuudessa. Jos sähköpotkulautaa kuljetetaan alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alaisena ja siten aiheutetaan vaaraa toisen turvallisuudelle, voi kyse olla liikennejuopumuksesta moottorittomalla ajoneuvolla. Usein sähköpotkulautauksen onnettomuuksien takana onkin päihtyneiden käyttö. Päihtyneenä onnettomuuksien todennäköisyys kasvaa, sillä alkoholi heikentää motoriikkaa ja reaktioaikaa. Strategiassa esitetään toimenpidettä, jonka mukaisesti tieliikennelaki muutetaan niin, että poliisilla olisi mahdollisuus kieltää ja tarvittaessa estää kuljettamasta mitä tahansa ajoneuvoa, kuten pyörää tai sähköpotkulautaa, jos päihtymys selvästi vaikuttaa kuljettajan ajokykyyn.

Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa aktiivisesti tilannetta ja etsii yhdessä palveluntarjoajien kanssa ratkaisuja sähköpotkulautauksen onnettomuuksien vähentämiseksi. Esimerkiksi keskustelutilaisuudessa 7.7.2021 viranomaiset yhdessä palveluntarjoajien kanssa pohtivat sähköpotkulautojen turvallisuutta parantavia keinoja. Koska lainsäädäntöön tehtävät muutokset vievät aikaa, eivätkä huomioi paikallisia erityistarpeita, yhteistyössä tehtävät sopimukset ovat joustavampia ja nopeampia keinoja vaikuttaa turvallisuuteen. Mainitussa tilaisuudessa palveluntarjoajat sitoutuivat nopeuksien rajoittamiseen ajallisesti ja paikallisesti sekä tuomaan kaikessa viestinnässään esiin liikennesääntöjen vaatimukset. Vuokrausyritysten oma-aloitteiset keinot turvallisuuden lisäämiseksi ovat myös kannatettavia. Viranomaiset ja palveluntarjoajat ovat sitoutuneet jatkovalmisteluihin ja tilanneseurantaan Liikenne- ja viestintäministeriön johdolla.

Helsingissä 12.7.2021

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

VN/17708/2021